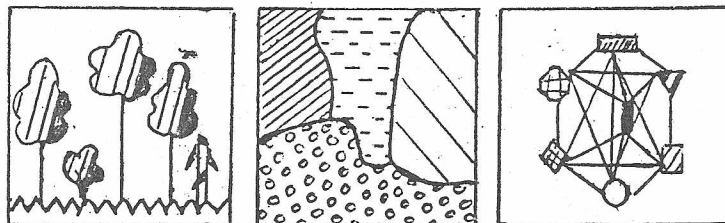

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКА ЕКОЛОГІЧНА АКАДЕМІЯ НАУК
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
УКРАЇНСЬКЕ БОТАНІЧНЕ ТОВАРИСТВО
КРИВОРІЗЬКИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ ЦЕНТР

ПРОБЛЕМИ ФУНДАМЕНДАЛЬНОЇ ЕКОЛОГІЇ: СТРУКТУРА УГРУПОВАНЬ

(Матеріали 1 Всеукраїнської конференції:
9 - 10 грудня 1996 року, м.Кривий Ріг)

111 частина: АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ
УГРУПОВАНЬ І ДОВКІЛЛЯ

м.Кривий Ріг

1996

ЕКОЛОГІЯ РОСЛИННИХ ПОПУЛЯЦІЙ СЕРІЙНИХ УГРУПОВАНЬ :

I. ТЕОРЕТИЧНІ ПЕРЕДУМОВИ ДОСЛІДЖЕНЬ

В.І.Шанда, Г.А.Бігдан

Серійні угруповання – це такі відносно короткочасні сукупності організмів, які розвиваються в певному відчленованому просторі /території чи акваторії/, змінюють одне одного, утворюючи своєрідний ряд /серію/ до того часу, поки не сформується більш або менш стійке угруповання в цьому просторі.

Серійні угруповання є проміжними станами через які досягається відносно стабільне угруповання. Кожен екотоп в своїй динаміці може своєрідно модифікувати серійні угруповання через поліморфізм рослинних популяцій на основі специфічних комбінацій зовнішніх і внутрішніх чинників.

Техногенез, в цілому та в багатьох своїх частковостях, створив нові еволюційні поля для органічного світу. Особливо це виявляється на фоні багатоманітного промислового забруднення всіх середовищ життя та відходів, що можуть слугувати заміниками природних субстратів і ґрунтів.

Гірські породи, винесені на поверхню землі при розробці корисних копалин, попіл, шлак, шлами, техногенний мул та інші новоутворення є осередками природного заселення організмами та створюють особливі теоретично очікувані умови для спалахів поліморфізму рудеральної, антропофільної, синантропної рослинності та випадків аутохтонної та адвентивної флори. Це, вірогідно, відбивається в екології та генетиці рослинних популяцій, в морфозах і фенкопіях, модифікаціях, еколого-автоматичних і мікроеволюційних явищах і процесах. Рихлі, сипкі, щербисті, скельні високомінералізовані субстрати та конгломерати гірських порід при багатофасіальній структурі кар'єрно-відвальних урочищ є осередками збереження та розвитку антропо- і технотолерантних видів. Вивчення цих популяцій в широких позиціях екоморфології та фітоценології є необхідною умовою меліоративних і оптимізуючих заходів, поглиблення загальної теорії сингенезу, теорії та практики фіторекультивациї, відпрацювання методів екологічного та географічного прогнозів, охорони генофонду степової флори.